

Prefață

Volumul de nuvele psihologice *Lumină și Piatră* a lui Banu Rădulescu nu se lasă ușor din mână. Trecut prin experiențe care de care mai traumatizante în timpul vieții personale, autorul își construiește șapte nuvele de gânduri așternute pe hârtie și o a opta, care cuprinde și dialoguri. În primele șapte autorul deapănă în scris ideile ca într-un film, ca ața de pe mosor. El vrea să ne convingă – și reușește – că viața este dură, cu destule complicații – că ideea de *happy-end* nu este literă de lege pentru un nuvelist, că trebuie să vedem lucrurile așa cum sunt în realitatea crudă, că nu întotdeauna binele învinge.

În nuvela „Noaptea” autorul povestește la persoana I spaimile unui bolnav care scuipe sânge, știe ce boală are și așteaptă sfârșitul inexorabil.

În „Cercul” asistăm la angoasele unui copil provocate de divorțul părinților, iar în „Rana” sunt prezentate problemele de conștiință ale unui bărbat care-și înșală nevasta.

Limita dintre realitate și ficțiune este atinsă în „Omul din cârcă”, în care un soldat salvează noaptea în pădure un rănit pe care-l cară la lumină, unde constată că acesta este un inamic. Realitatea este că eu – ca fiu de chirurg militar – știu că tatăl meu a operat pe front și răniții inamici, prioritatea aparținând, bineînțeles, celor români și nemți.

Limita de care aminteam mai sus continuă în nuvela „Lumină și piatră”, povestea unei mame care nu crede că primirea lăzii de campanie cu efectele fiului se datorează morții acestuia. Respingerea adevărului devine pentru ea o certitudine, care o face să-și construiască o realitate fictivă.

În nuvela „Scrisori” o femeie deplânge dispariția dragostei conjugale, iar în „Antract” o altă femeie este cuprinsă de muștrări de conștiință legate de acceptarea unui avort și refuză plicul cu bani dat de concubin în acest scop. Menționez că intriga tuturor nuvelilor se petrece înainte de 1989, când avorturile erau interzise.

Singura nuvelă cu dialog este „Stihia”, care pare de aceea cea mai vie, cea mai verosimilă, cea mai dramatică. Prin folosirea temei inundațiilor, autorul prezintă jertfa ostașilor, țărani ca și sinistrații, pe care primii încercă să-i salveze, uneori fără succes. Ultimul episod din această nuvelă este și cel mai tragic, fiindcă odată cu victima, moare și ostașul.

Țăranul și viața conjugală par a fi principalele teme alese de Banu Rădulescu, iar mecanismul prin care-și construiește narațiunea este conștiința de sine. Iată de ce mănunchiul de nuvele ni-l prezintă pe autor ca pe un om al reflecției, lucru explicabil dacă ne gândim la perioadele de detenție pe care a trebuit să le suporte. Banu Rădulescu nu este un optimist „afișat”, ci un realist care știe că „viața bate filmul”, că unele rezultate pot fi remediate, altele nu.

Nuvelele lui sunt scrise de un om cu talent literar, de un om cu o viață zguduită, care explică de ce el alege tumultul și nu evoluția lină. Sunt conștienți că ele vor fi citite cu interes de cei atrași de viață – și nu de înfrumusețarea ei.

Nicolae M. Constantinescu

Președinte al Fundației Culturale Memorie,
Director al *Memoria - revista gândirii arestate*